

Супровідна інформація

Дата ухвалення рішення	Дата набрання законної сили	Дата реєстрації	
28.11.2023	05.12.2023	06.12.2023	
Номер справи	Номер рішення	Форма судочинства	Суддя
991/10122/23	115395577	Кримінальне	Задорожна Л. І.

Компанії, зазначені в тексті судового документа

[ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УКРАЇНСЬКА МАРКА" / 34414301](#)[ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД / 42836259](#)

Єдиний державний реєстр судових рішень

Справа № 991/10122/23

Провадження № 1-кс/991/10214/23

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

У Х В А Л А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

28 листопада 2023 року м. Київ

Слідчий суддя Вищого антикорупційного суду ОСОБА_1 ,

учасники кримінального провадження:

секретар судового засідання: ОСОБА_2 ,

з боку обвинувачення: прокурор ОСОБА_3 ,

з боку захисту: підозрюваний ОСОБА_4 ,

захисники - адвокати ОСОБА_5 , ОСОБА_6 ,

під час розгляду у відкритому судовому засіданні клопотання старшого детектива
Національного бюро Третього відділу детективів Другого підрозділу детективів
Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України

ОСОБА_7 про застосування запобіжного заходу у вигляді застави у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 52022000000000133 від 13.06.2022, стосовно:

ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженця м. Умань Черкаської області, громадянина України, який зареєстрований за адресою: АДРЕСА_1 та проживає за адресою: АДРЕСА_2, підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України,

встановив:

17.11.2023 до слідчого судді Вищого антикорупційного суду надійшло клопотання старшого детектива Національного бюро ОСОБА_7 від 15.11.2023 про застосування запобіжного заходу у вигляді застави стосовно ОСОБА_4, який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України. Клопотання погоджено прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора ОСОБА_3.

Перевіривши та дослідивши клопотання та додані до нього матеріали досудового розслідування, письмові заперечення сторони захисту, заслухавши прокурора ОСОБА_3, підозрюваного ОСОБА_4, захисників ОСОБА_5 та ОСОБА_6,

слідчий суддя встановив факти й обставини та дійшов таких висновків:

1. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді застави у кримінальному провадженні № 52022000000000133 від 13.06.2022 відповідає вимогам ст. 182, 184 КПК України.
2. Документом, який підтверджує надання підозрюваному ОСОБА_4 копії клопотання та доданих до нього матеріалів, є письмова розписка підозрюваного про їх отримання 15.11.2023 (на останній сторінці клопотання старшого детектива Національного бюро про застосування запобіжного заходу).
3. Кримінальне провадження щодо кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України, віднесено до підсудності Вищого антикорупційного суду відповідно до ст. 33-1, п. 2 ч. 5 ст. 216 КПК України.
4. Детективами Національного антикорупційного бюро України (далі - НАБ України) здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 52022000000000133 від 13.06.2022, за підозрою ОСОБА_8 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України, а також ОСОБА_9 та ОСОБА_4 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України.

У ході досудового розслідування встановлено, що ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА», директором якого був ОСОБА_4, Департаментом земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради Київської міської державної адміністрації (далі - Департамент) повернуто із зауваженнями проект землеустрою щодо відведення товариству у користування земельної ділянки площею 0,6005 га на АДРЕСА_3. Причиною стала належність зазначеної вище земельної ділянки до території об'єктів природно-заповідного фонду та існуючих парків.

З метою усунення перешкод та сприяння у незаконному відведенні земельної ділянки, ОСОБА_4, діючи за попередньою змовою зі службовими особами Департаменту та іншими невстановленими особами, 19.07.2019 вжив заходів щодо отримання від комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Шевченківського району м. Києва листа з недостовірними відомостями про те, що відповідно до міського земельного кадастру земельна ділянка не належить до територій, закріплених за комунальним підприємством, у тому числі природно-заповідного фонду або парку.

Цей лист ОСОБА_4, з метою створення видимості усунення раніше виявленого недоліку, долучив до проекту землеустрою щодо відведення ТОВ «УКРАЇНСЬКА

МАРКА» земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлово-офісного комплексу і 29.07.2019 повторно подав проект на розгляд Київради.

Вказаними діями ОСОБА_4 шляхом усунення перешкод сприяв директору Департаменту ОСОБА_8 у зловживанні службовим становищем, зокрема, у погодженні та поданні на розгляд Київської міської ради проекту рішення про передачу ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» земельної ділянки в оренду для забудови та, як наслідок, втрати територіальною громадою м. Києва права та можливості користування земельною ділянкою природно-заповідного призначення, вартість якого становить 6 385 815 грн.

5. Прокурор ОСОБА_3 у судовому засіданні підтримав клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді застави у повному обсязі, просив його задовольнити.

Зазначив, що сторона обвинувачення вбачає пособництво ОСОБА_4 у наступних діях. 22.07.2019 проект землеустрою був повернутий на доопрацювання товариству у зв'язку з тим, що земельна ділянка належала до об'єкту природно-заповідного фонду, що унеможливлювало її відведення. Для створення видимості усунення цього недоліку, по суті, для усунення перешкод у відведенні земельної ділянки, ОСОБА_4 звернувся із запитом до КП УЗН (ще до повернення проекту землеустрою). Відповідно до допиту керівника КП УЗН, підлеглий директора Департаменту земельних ресурсів ОСОБА_8 - ОСОБА_9, прибув 22 числа до нього на роботу, де вони спільно склали відповідь, яка була долучена до проекту землеустрою та якою було обґрунтовано не потрібність погодження того факту, що земельна ділянка не входить до об'єкту природно-заповідного фонду. Таким чином, своїми діями ОСОБА_4 створив видимість усунення виявлених недоліків проекту, тим самим усунувши перешкодити, які заважали здійснити відведення земельної ділянки ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА».

Адвокат ОСОБА_10 у судовому засіданні просив відмовити у задоволенні клопотання про застосування запобіжного заходу. У судовому засіданні надав письмове заперечення на клопотання (Вх. № 44730/23 від 01.12.2023), в якому просив відмовити у задоволенні клопотання старшого детектива Національного бюро, а у випадку встановлення слідчим суддею підстав для задоволення клопотання - застосувати до ОСОБА_4 запобіжний захід у вигляді застави, що становить 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб і складає 53 680 грн, але в жодному разі не більше 80 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, у зв'язку з такими обставинами (узагальнюючи):

- відсутністю обґрунтованої підозри ОСОБА_4 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України, відсутністю вагомих доказів, що свідчать про наявність вчинення підозрюваним кримінального правопорушення, у наданих стороною обвинувачення матеріалах кримінального провадження, що суперечить вимогам ст. 178 КПК України;

- відсутністю належних, обґрунтованих та переконливих доказів щодо наявності ризиків переховування від органів досудового розслідування та/або суду, а також знищення, приховування або спотворення будь-яких речей і документів, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення.

Так, ОСОБА_4 не має наміру переховуватись від органу досудового розслідування та/або суду, навпаки, він зацікавлений у повному, всебічному та неупередженому дослідженні обставин кримінального правопорушення. Впродовж 2018 - 2023 років ОСОБА_4 отримав сумарний дохід на суму близько 550 000 грн. Тобто, за 5 років і 10 місяців його середній дохід на місяць складав близько 7 857 грн, що не є значною сумою. Більш того, фактично, з початку повномасштабного вторгнення рф на територію України, ОСОБА_4 переїхав до будинку своєї 90-річної матері, яка має різного роду захворювання та потребує його догляду.

Також, органом досудового розслідування проведено обшук за місцем

проживання ОСОБА_4, в ході якого було вилучено речі та документи, які становили інтерес для слідства. Підозрюваний на даний час не є директором ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА». Таким чином, ОСОБА_4 не має жодної можливості знищити або спотворити те, що вже було вилучено стороною обвинувачення. На думку сторони захисту, впродовж більш ніж півтора роки досудового розслідування кримінального провадження сторона обвинувачення мала усі можливості для встановлення та вилучення необхідних їй предметів, речей та документів;

- необхідністю врахування інших обставин, передбачених ст. 178 КПК України;

- необґрунтованістю визначення стороною обвинувачення розміру застави, що є завідомо непомірним для підозрюваного, з огляду на його фінансовий стан.

Адвокат ОСОБА_6 у судовому засіданні просив відмовити у задоволенні клопотання про застосування запобіжного заходу, а у разі його застосування - визначити заставу у розмірі 20 прожиткових мінімумів працездатних осіб. Повідомлена ОСОБА_4 підозра є необґрунтованою. Відповідно до відомостей Державних реєстрів власності, у володінні ОСОБА_4 немає жодного нерухомого та/або рухомого майна. Зазначив, що, фактично, на даний момент на утриманні ОСОБА_4 перебуває його матір та недієздатний син від першого шлюбу його колишньої дружини, яка через повномасштабне вторгнення разом із їх спільною донькою виїхала за кордон. Ризики, про які у своєму клопотанні зазначає сторона обвинувачення, відсутні, а розмір застави, враховуючи особисті обставини ОСОБА_4, є занадто надмірним для нього.

Підозрюваний ОСОБА_4 у судовому засіданні просив відмовити у задоволенні клопотання про застосування до нього запобіжного заходу у вигляді застави. Зазначив, що він працював директором ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» з серпня 2018 року та приблизно до середини 2020 року. Після того як він розмістив свою анкету на сайтах пошуку роботи, йому запропонували стати директором цього товариства. Коли він прийшов на посаду директора товариства у серпні 2018 року, попереднім директором вже були здійснені певні дії щодо питання відведення земельних ділянок, чим саме займалось товариство до його приходу на посаду він не знає. До його обов'язків відносились підготовка земельної ділянки для будівництва та процес її відведення. Перший раз він їздив на територію земельної ділянки як став директором товариства, після того неодноразово туди приїжджав, бачив її стан. Зазначив, що ні у які змови він не входив, як про те зазначає сторона обвинувачення, особливо зі службовими особами органів місцевого самоврядування, зазначеними у клопотанні. Переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду він не збирається, оскільки він доглядає свою матір та сина його колишньої дружини, якого він виховує з 9 років, та які потребують його допомоги, знищувати документи або інші предмети він не має можливості, оригіналів документів ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» у нього не має і не може бути.

6. Під час розгляду клопотання прокурор довів:

1) наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінального правопорушення.

Обставини, які свідчать про наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінального правопорушення та вагомість наявних доказів його вчинення:

13.06.2022 до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР) внесено відомості про те, що службові особи Київської міської ради, у тому числі Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу КМР (КМДА) і Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу КМР (КМДА), використали службове становище всупереч інтересам служби, з метою одержання неправомірної вигоди для ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» (код ЄДРПОУ [34414301](#)), а саме вчинили у 2017 - 2021 роках дії, направлені на забезпечення реалізації намірів товариства по будівництву житлово-офісного комплексу на земельній ділянці площею 0,6005 га з кадастровим номером 8000000000:88:008:0016 на АДРЕСА_3,

що відносилась до території об'єкту природно-заповідного фонду - парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Нивки» (східна частина), які призвели до виключення земельної ділянки нормативною грошовою оцінкою 17 262 106,77 грн з користування і власності територіальної громади м. Києва внаслідок її забудови, що є тяжкими наслідками; з правовою кваліфікацією кримінального правопорушення за ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України.

Така інформація міститься у витягу з ЄРДР, сформованому 16.11.2023 та долученому стороною обвинувачення до матеріалів клопотання.

15.11.2023 ОСОБА_4 повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України, а саме у пособництві у зловживанні службовим становищем, тобто, умисному, з метою одержання неправомірної вигоди для юридичної особи використанні службовою особою службового становища всупереч інтересам служби, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, що спричинило тяжкі наслідки.

У тексті повідомлення про підозру зазначено таке:

З метою усунення перешкод та сприяння у незаконному відведенні земельної ділянки, ОСОБА_4, діючи за попередньою змовою зі службовими особами Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - Департамент) та іншими невстановленими особами, 19.07.2019 вжив заходів щодо отримання від комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Шевченківського району м. Києва листа з недостовірними відомостями про те, що відповідно до міського земельного кадастру земельна ділянка не належить до територій, закріплених за комунальним підприємством, у тому числі природно-заповідного фонду або парку.

Вказаний лист ОСОБА_4 з метою створення видимості усунення раніше виявленого недоліку долучив до проекту землеустрою щодо відведення ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудованими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом і 29.07.2019 повторно подав проект на розгляд Київради.

Вказаними діями ОСОБА_4 сприяв директору Департаменту ОСОБА_8 у зловживанні службовим становищем, зокрема, шляхом усунення перешкод у погодженні та поданні на розгляд Київської міської ради проекту рішення про передачу ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» в оренду земельної ділянки та, як наслідок, втрати територіальною громадою м. Києва в особі Київської міської ради права користування земельною ділянкою природно-заповідного призначення, вартість якого становить 6 385 815 грн.

Підстави підозрювати ОСОБА_4 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України, дають встановлені досудовим розслідуванням обставини його скоєння, які підтверджуються наданими в копіях:

- висновком експертів № 20122/22387/22747 за результатами проведення комплексної комісійної судової експертизи з питань землеустрою та оціночно-земельної експертизи за матеріалами кримінального провадження № 5202200000000133 (арк. 1, 60-61);
- протоколом огляду від 18.08.2023 земельної ділянки з кадастровим номером 8000000000:88:008:0016, площею 0,6005 га, розташованої за адресою: АДРЕСА_3, а також розміщених на ній об'єктів нерухомого майна;
- протоколом огляду від 06.07.2022;
- протоколом огляду від 17.10.2022 вилучених 28.09.2022 у Департаменті земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської

державної адміністрації) за результатами проведення тимчасового доступу та наданих Департаментом супровідним листом від 05.10.2022 № 05702-12062 документів, зокрема:

1. проектом землеустрою щодо відведення земельної ділянки ТОВ «Українська марка» для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудованими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом на АДРЕСА_3;
 2. клопотанням ТОВ «Українська марка» від 03.05.2018 про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудинковими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом за адресою: АДРЕСА_3;
 3. пояснювальною запискою № ПЗ-31063/2 від 04.06.2018 до проекту рішення Київської міської ради: Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки ТОВ «Українська марка» на АДРЕСА_3 для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудованими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом;
 4. листом першого заступника директора Департаменту земельних ресурсів від 22.07.2019 про повернення до опрацювання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (оскільки відповідно до інформації з містобудівного кадастру земельна ділянка належить до території об'єктів природно-заповідного фонду та існуючих парків);
 5. листом директора КП УЗН Шевченківського району м. Києва від 22.07.2019 зі змісту якого слідує, що за даними витягу з бази даних міського земельного кадастру від 11.04.2016 земельна ділянка на АДРЕСА_3 проінвентаризована за ТОВ «Українська марка» та не належить до територій, закріплених за КП УЗН Шевченківського району, у тому числі природно-заповідного фонду або парку;
 6. листом першого заступника директора Департаменту земельних ресурсів від 12.11.2019 про можливість внесення відомостей щодо відведення земельної ділянки до міського земельного кадастру;
 7. листом директора Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради ОСОБА_11 від 14.11.2019 про направлення на адресу заступника міського голови секретаря Київради проекту рішення Київської міської ради «Про передачу ТОВ «Українська марка» в оренду земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудинковими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом на АДРЕСА_3» для подальшого опрацювання;
 8. рішенням Київської міської ради «Про передачу ТОВ «Українська марка» в оренду земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу з вбудованими та прибудинковими приміщеннями торгово-офісного призначення та підземним паркінгом на АДРЕСА_3» та пояснювальною запискою № ПЗН-3435 від 13.11.2019 до проекту рішення Київської міської ради;
 9. договором оренди земельної ділянки, посвідченим 20.06.2020;
- протоколами огляду від 28.09.2023, від 18.10.2023, від 19.10.2023, з додатками;
 - протоколом огляду від 27.02.2023 зі змісту якого слідує, що до території парку «Нивки» (східна частина) включено земельну ділянку по АДРЕСА_3;
 - протоколом огляду від 25.10.2022 документів, вилучених 08.09.2022 в Управлінні екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), зокрема охоронних зобов'язань щодо парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Нивки» (східна частина);

- протоколом огляду від 07.08.2023 копії (файл-звіту) файлової системи з мобільного телефону, вилученого 01.08.2023 під час обшуку місця проживання директора ТОВ «Українська марка» ОСОБА_4, та протоколом огляду від 03.08-25.08.2023 вмісту накопичувача, вилученого 02.08.2023 під час обшуку місця проживання директора ТОВ «Українська марка» ОСОБА_4;
- протоколами за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій від 20.06.2023 та від 01.09.2023;
- листом заступника директора Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 14.08.2019 про повернення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки за адресою: АДРЕСА_3;
- листом першого заступника директора Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 12.11.2019 про можливість внесення відомостей щодо відведення земельної ділянки до міського земельного кадастру;
- протоколом огляду від 12-13.07.2022 відомостей, які містяться, зокрема, на офіційному веб-сайті Київської міської ради на предмет виявлення проектів рішень Київської міської ради, які стосувалися затвердження детального плану території в межах АДРЕСА_3;
- листом директора ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА» ОСОБА_4 від 19.07.2019, адресованим директору КП УЗН Шевченківського району м. Києва, про надання інформації, чи потрапляє земельна ділянка за адресою: АДРЕСА_3 площею 0,6005 га, що відводиться товариством, до території природно-заповідного фонду або парків;
- рішенням Київської міської ради народних депутатів від 17.02.1994 № 14 «Про створення, резервування та збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду в м. Києві», зі змінами та доповненнями;
- охоронними зобов'язаннями;
- рішенням Київської міської ради від 19.07.2005 за № 806/3381 «Про затвердження Програми розвитку зеленої зони м. Києва до 2010 року та концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста» (станом на 24.04.2018 та 19.12.2019);
- протоколом допиту свідка та іншими матеріалами досудового розслідування.

Факти та відомості, які були озвучені під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, могли би переконати стороннього об'єктивного спостерігача у тому, що ОСОБА_4 міг вчинити кримінальне правопорушення, у вчиненні якого йому повідомлено про підозру. Будучи директором ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА», ОСОБА_4 сприяв отриманню товариством відомостей про те, що земельна ділянка, яку товариство планувало відвести під забудову, не належить до об'єкту природно-заповідного фонду, отримав їх, що в подальшому дало можливість службовій особі Департаменту земельних ресурсів погодити проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки по АДРЕСА_3 та підстави директору Департаменту земельних ресурсів ОСОБА_8 погодити проект рішення ради та підписати пояснювальну записку до нього, які не містили інформації про належність земельної ділянки до земель природно-заповідного фонду, наслідком чого стало прийняття рішення про передачу в оренду земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу та її виключення з переліку озелених територій загального користування.

При цьому, парк «Нивки» (східна частина) є парком-пам'яткою садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення та відноситься до природно-заповідного фонду. Також, у листі першого заступника директора Департаменту земельних

ресурсів ОСОБА_12 за № 05716-13570, який 22.07.2019 був надісланий на адресу ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА», зазначено, що відповідно до інформації з містобудівного кадастру земельна ділянка належить до території об'єктів природно-заповідного фонду та існуючих парків.

Відомості про такі обставини відображені в отриманих за результатами проведення слідчих (розшукових) дій матеріалах та з розумною достатністю та вірогідністю пов'язують підозрюваного ОСОБА_4 з обставинами, які розслідуються, на даному етапі досудового розслідування, оскільки для стороннього спостерігача може прослідковуватися причинно-наслідковий зв'язок між діями підозрюваного та їх результатом у вигляді відведення земельної ділянки, яка належить до території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва, що відноситься до природно-заповідного фонду, юридичній особі для забудови. У майбутньому такі обставини мають бути перевірені та оцінені в сукупності з іншими доказами у кримінальному провадженні.

Європейський суд з прав людини у п. 184 рішення Великої Палати у справі «Мерабішвілі проти Грузії» (Merabishvili v. Georgia) від 28.11.2017, заява № 72508/13, вказав, що «обґрунтованість залежить від усіх обставин, проте факти, що в сукупності дають підстави для підозри, не мають бути такого ж рівня як ті, що необхідні для обвинувачення, або навіть винесення вироку».

Отже, слідчий суддя вважає, що прокурором доведено обставини, які свідчать про наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України, та можливу причетність ОСОБА_4 до цього кримінального правопорушення, що є достатнім для виправдання подальшого розслідування. Досліджені факти та відомості у своїй сукупності дають підстави для підозри останнього у вчиненні цього кримінального правопорушення, у зв'язку з чим слідчий суддя відхиляє доводи сторони захисту стосовно необґрунтованості повідомленої йому підозри.

При цьому, слідчий суддя зауважує, що питання правильності кваліфікації дій підозрюваної особи, як і наявності чи відсутності в її діях складу злочину, вирішуються виключно вироком суду.

2) наявність достатніх підстав вважати, що існують передбачені ч. 1 ст. 177 КПК України ризики вчинення ОСОБА_4 спроб переховування від органів досудового розслідування та/або суду: знищення, приховування або спотворення будь-яких речей і документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення.

Наявність ризиків обґрунтовуються такими обставинами:

Ризик переховування від органів досудового розслідування та/або суду слідчий суддя оцінює в світлі обставин цього кримінального провадження та особистих обставин підозрюваного ОСОБА_4 (фактичних даних, які можуть свідчити про особливості характеру та моральні принципи, сімейний стан, освіту, роботу, місце проживання, засоби до існування).

Так, ОСОБА_4 підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України. Санкція частини другої статті 364 КК України відносить злочин до тяжкого і передбачає покарання у виді позбавлення волі від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, зі штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Отже, очікування можливого суворого вироку може мати значення при визначенні ризику переховування. Разом з тим, самої лише тяжкості інкримінованого злочину недостатньо для висновку про можливі спроби підозрюваного переховуватися, тому він оцінюється у світлі таких факторів, мова про які йшла вище, а також враховуються будь-які інші зв'язки з країною, в якій особу притягнуто до кримінальної відповідальності (рішення ЄСПЛ у справі Becciev v. Moldova, п. 58).

Отже, слідчий суддя, вирішуючи питання щодо застосування запобіжного заходу, враховує тяжкість злочину, у вчиненні якого підозрюється ОСОБА_4, у сукупності з іншими обставинами.

Встановлені у ході досудового розслідування обставини, зокрема наявність паспорту громадянина України для виїзду за кордон, який згідно з особою картою ОСОБА_4 є дійсним до липня 2029 року, проживання його доньки за кордоном з початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України, вказують на наявність реальної загрози втечі підозрюваного за межі території України, можливості його подальшого переховування на території іноземних країн, а також про фактичну відсутність у органу досудового розслідування дієвих механізмів попередження такої втечі та його подальшого розшуку.

Оцінюючи питання стійкості соціальних зв'язків підозрюваного, слідчий суддя зазначає, що його сімейний стан, стан здоров'я членів його сім'ї враховується під час їх оцінки. Під соціальним зв'язком зазвичай розуміють соціальну дію, що виражає залежність і сумісність людей або груп; це сукупність особливих залежностей одних соціальних суб'єктів від інших, їх взаємні відносини, які об'єднують людей у відповідні соціальні спільноти і свідчать про їх колективне існування. Чим більш міцними є соціальні зв'язки, тим більше вони будуть відігравати стримуючу роль для підозрюваного, сприятимуть належному виконанню ним своїх процесуальних обов'язків. Із доданих до клопотання матеріалів вбачається, що підозрюваний ОСОБА_4 розлучений, має повнолітню доньку, яка проживає разом із матір'ю за кордоном (у зв'язку зі збройною агресією РФ на території України), матір (1933 року народження), яка хворіє та потребує його допомоги, сина від першого шлюбу його колишньої дружини (1987 року народження), який рішенням суду визнаний недієздатним та за яким він доглядає та виховує з 9 років, що без сумніву свідчить про те, що він має певні соціальні зв'язки на території України.

Проте, незважаючи на їх наявність, слідчий суддя враховує викладені вище обставини, професійний досвід підозрюваного, який протягом певного часу обіймав керівні посади в юридичних особах приватного права, коло його спілкування, як такі, що підвищують ризик переховування від органів досудового розслідування та/або суду.

Усвідомлюючи тяжкість покарання та невідворотність кримінальної відповідальності, ОСОБА_4 може використати наявні у нього засоби та можливості для переховування від правоохоронних органів та/або суду, у тому числі, може покинути територію України з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Відтак, слідчий суддя погоджується з прокурором, що зазначена обставина сама по собі може бути мотивом та сприятливим фактором для підозрюваного переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду. Це твердження узгоджується з позицією Європейського суду з прав людини у справі «Ілійков проти Болгарії», в якому зазначено, що суворість передбаченого покарання є суттєвим елементом при оцінюванні ризику переховування.

Достатньо обґрунтованим слідчий суддя вважає й ризик знищення, приховування або спотворення будь-яких речей і документів, які мають істотне значення для кримінального провадження.

Так, підозрюваний ОСОБА_4 володіє інформацією про: здійснення досудового розслідування, зокрема стосовно нього у цьому кримінальному провадженні; обставини, які є предметом доказування у ньому, наявність або відсутність певних доказів, які йому стали відомі під час участі у слідчих розшукових діях та під час розгляду цього клопотання, у зв'язку з чим він може вчинити спробу знищити, приховати або спотворити будь-які речі та документи, які мають значення для цього кримінального провадження (наприклад, документацію, в тому числі чорнову, яка стосується діяльності ТОВ «УКРАЇНСЬКА МАРКА»).

Такі доводи підтверджуються дослідженими у судовому засіданні матеріалами, отриманими за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій, зі змісту яких вбачається, що 02.08.2023 ОСОБА_4 зателефонував чоловік та в ході бесіди повідомив, що у зв'язку з подіями, які відбуваються у головному офісі, потрібно зачистити робочі місця, зокрема прибрати усі можливі компрометуючі документи, особливо ті, що стосуються Лагерної та взагалі вичистити все (переписки, чати, Вайбер, аби взагалі по Лагерній нічого не було).

Ця телефонна розмова мала місце за годину до початку проведення обшуку детективами Національного бюро за місцем проживання ОСОБА_4 .

Після того як детективи Національного бюро завершили проведення обшуку ОСОБА_4 зателефонував згаданому вище чоловіку та повідомив, що у нього був обшук у селі, в ході якого у нього вилучили жорсткий диск робочого комп'ютеру та особистий мобільний телефон. Він зазначив, що темою обшуку є все, що стосується «УКРАЇНСЬКОЇ МАРКИ», по Лагерній. На питання чи встиг він почиститися відповів, що ні, не встиг, оскільки він і не міг уявити, що вони (детективи) прийдуть так швидко у село. Також, під час розмови, яка відбулась того ж дня ввечері, ОСОБА_4 повідомив згаданому вище чоловіку, що йому телефонували та сказали змінити паролі у аккаунтах, поставити подвійну ідентифікацію. Також, ця особа питала про події, які стались у нього вдома.

Таким чином, здобуті у ході досудового розслідування відомості можуть свідчити про достатню вірогідність вчинення ОСОБА_4 дій, що будуть спрямовані на знищення, приховання або спотворення речей і документів, які мають значення для встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення, як самотійно, так і через третіх осіб, на яких він має безпосередній вплив або з якими має дружні відносини, здобуті, зокрема, в силу своєї професійної діяльності.

На теперішній час вказані відомості надають органу досудового розслідування обґрунтовані підстави вважати, що ОСОБА_4 може вживати всіх заходів для приховування, знищення або спотворення речей та документів, з метою уникнення притягнення до кримінальної відповідальності та перешкоджання отриманню доказів органом досудового розслідування.

7. На виконання вимог закону слідчий суддя розглядає можливість застосування менш суворого запобіжного заходу.

Згідно зі ст. 178 КПК України при вирішенні питання про обрання запобіжного заходу, крім наявності ризиків, зазначених у статті 177 цього Кодексу, слідчий суддя на підставі наданих сторонами кримінального провадження матеріалів зобов'язаний оцінити в сукупності всі перелічені в статті обставини.

Дослідивши надані сторонами кримінального провадження відомості, слідчий суддя під час застосування стосовно ОСОБА_4 запобіжного заходу враховує таке:

- надані відомості свідчать про вагомість на даному етапі доказів вчинення підозрюваним кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27 ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 364 КК України;
- інкриміноване ОСОБА_4 кримінальне правопорушення, відповідно до положень КК України, відноситься до тяжкого злочину; у разі визнання підозрюваного винуватим, з врахуванням його ролі у вчиненні правопорушення, йому може загрозувати покарання у виді позбавлення волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, зі штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- на момент розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу ОСОБА_4 виповнилось 57 років, до матеріалів клопотання додані відомості про стан його здоров'я;
- підозрюваний розлучений, має повнолітню доньку, яка проживає разом із своєю

матір'ю за кордоном (у зв'язку зі збройною агресією РФ на території України), матір (1933 року народження), яка хворіє та потребує його допомоги, сина від першого шлюбу колишньої дружини, який рішенням суду визнаний недієздатним та за яким він доглядає та виховує з 9 років, що само по собі свідчить про міцність соціальних зв'язків, але не в тій мірі, щоб вони могли утримати підозрюваного від позапроцесуальної поведінки;

- відповідно до наявних у матеріалах справи документів ОСОБА_4 є директором ТОВ «ДЛОК «Дніпровські хвилі», ТОВ «Прімател»;

- до матеріалів клопотання долучено копію наказу голови Державного комітету України по земельних ресурсах від 20.02.2004 № 48 «Про нагородження нагрудним знаком «Почесний землевпорядник України» та Грамотою Держкомзему України до Дня землевпорядника» ОСОБА_4 ;

- майновий стан підозрюваного, детальний опис якого викладений у мотивувальній частині ухвали (пункт щодо розміру застави);

- відомості про наявність у підозрюваного ОСОБА_4 судимостей у матеріалах справи відсутні;

- відомості про застосування стосовно ОСОБА_4 раніше запобіжних заходів та про наявність повідомлення йому про підозру у вчиненні іншого кримінального правопорушення слідчому судді не надані;

- наявний ризик продовження протиправної поведінки ОСОБА_4 .

З огляду на викладене, слідчий суддя вважає, що клопотання старшого детектива Національного бюро про застосування запобіжного заходу у вигляді застави стосовно ОСОБА_4 обґрунтоване та підлягає задоволенню. Застосовуючи такий захід, слідчий суддя виходить з того, що прокурором доведено, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, які встановлені в ході розгляду.

Щодо розміру застави.

Розмір застави визначається слідчим суддею з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного, інших даних про його особу та ризиків, передбачених статтею 177 КПК України. Розмір застави повинен достатньою мірою гарантувати виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та не може бути завідомо непомірним для нього (ч. 4 ст. 182 КПК України).

За змістом п. 2 ч. 5 ст. 182 КПК України розмір застави щодо особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого злочину, визначається у межах від 20 до 80 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. У виключних випадках, якщо слідчий суддя встановить, що застава у зазначених межах не здатна забезпечити виконання особою, що підозрюється у вчиненні тяжкого злочину, покладених на неї обов'язків, застава може бути призначена у розмірі, який перевищує 80 розмірів прожиткового мінімуму (абз. 5 ч. 5 ст. 182 КПК України).

У рішенні «Мангурас проти Іспанії» від 20.11.2010 Європейський суд з прав людини зазначив, що гарантії, передбачені п. 3 статті 5 Конвенції, покликані забезпечити не компенсацію втрат, а зокрема явку обвинуваченого на судові засідання. Таким чином, сума (застави) повинна бути оцінена враховуючи самого обвинуваченого, його активи та його взаємовідносини в професійному середовищі, яке сформувало обставини для такої діяльності, з метою забезпечення ефективності даного заходу, іншими словами, розмір застави повинен визначатися тим ступенем довіри (впевненості), при якому перспектива втрати застави, у випадку відсутності на суді, буде достатнім стримуючим засобом, щоб унеможливити перешкоджання особою встановленню істини у кримінальному провадженні. При цьому, має бути враховано наявність грошових засобів у обвинуваченого.

Потрібно не допускати встановлення такого розміру застави, що є завідомо

непомірним для цієї особи та призводить до неможливості виконання застави.

При визначенні розміру застави слідчий суддя враховує надані учасниками кримінального провадження відомості про майновий стан підозрюваного ОСОБА_4 , а саме:

- інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, відповідно до якої ОСОБА_4 був іпотекодавцем квартири за адресою: АДРЕСА_4 (інформаційна довідка № 354099056 від 13.11.2023);

- облікову картку № 208201277 від 15.11.2008, відповідно до якої ОСОБА_4 на праві власності належить легковий автомобіль Mitsubishi Outlander, 2008 року випуску;

- відомості з Державного реєстру фізичних осіб-платників податків про джерела та суми доходів, відповідно до яких сума нарахованого доходу (без суми утриманого податку) ОСОБА_4 за 2021 рік склала 202 669 грн, за 2022 рік - 118 321 грн, за I-II квартал 2023 року - 177 007 грн.

Також, слідчий суддя бере до уваги відомості про майновий стан доньки підозрюваного ОСОБА_4 - ОСОБА_14 , а саме:

- інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, відповідно до якої ОСОБА_14 на праві власності належить квартира за адресою: АДРЕСА_5 (інформаційна довідка № 354443542 від 15.11.2023).

За встановлених в ході розгляду клопотання обставин, слідчий суддя вважає за можливе застосувати до підозрюваного ОСОБА_4 запобіжний захід у вигляді застави у мінімальному розмірі, передбаченому для особи, яка підозрюється у вчиненні тяжкого злочину, а саме 30 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що становить 80 520 грн (30 x 2 684 грн). Саме такий розмір, з врахуванням особистих обставин підозрюваного, його майнового стану, на думку слідчого судді, розумно і пропорційно співвідноситься з обставинами вчинення кримінального правопорушення, встановленою органом досудового розслідування роллю підозрюваного у вчиненні цього правопорушення, зможе забезпечити належну процесуальну поведінку підозрюваного, запобігти встановленим у кримінальному провадженні ризикам та не є завідомо непомірним для нього.

Виключності випадку для застосування застави у розмірі вищому ніж 80 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, про що йде мова в абз. 2 п. 3 ч. 5 ст. 182 КПК України, слідчим суддею під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу стосовно підозрюваного ОСОБА_4 не встановлено, оскільки застава у розмірі 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб здатна забезпечити виконання підозрюваним своїх процесуальних обов'язків. У цій справі, на думку слідчого судді, важливими є ті обставини, що проект рішення міської ради було погоджено службовими особами не одноособово і що прийняття кінцевого рішення про відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлово-офісного комплексу належало до повноважень Київської міської ради.

У частині 5 ст. 194 КПК України закріплено, що якщо під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою, прокурор доведе наявність всіх обставин, передбачених частиною першою цієї статті, слідчий суддя застосовує відповідний запобіжний захід, зобов'язує підозрюваного, обвинуваченого перебувати за кожною вимогою до суду або до іншого визначеного органу державної влади, а також виконувати один або кілька обов'язків, необхідність покладення яких була доведена прокурором. Такі обов'язки, відповідно до ч. 7 ст. 194 КПК України, можуть бути покладені на підозрюваного, обвинуваченого на строк не більше двох місяців.

У судовому засіданні прокурором доведено необхідність покладення на

підозрюваного таких обов'язків: 1) не відлучатися за межі м. Києва та Київської області без дозволу слідчого, прокурора; 2) повідомляти слідчого, прокурора про зміну свого місця проживання та місця роботи; 3) утримуватися від спілкування з ОСОБА_8, ОСОБА_15, ОСОБА_16, ОСОБА_17, ОСОБА_18, ОСОБА_19, ОСОБА_20, ОСОБА_21, ОСОБА_22, ОСОБА_23, ОСОБА_24, ОСОБА_25, ОСОБА_26, ОСОБА_27, ОСОБА_28, ОСОБА_29, ОСОБА_30, ОСОБА_31, ОСОБА_32, ОСОБА_33 щодо обставин кримінального провадження поза межами слідчих та процесуальних дій; 4) здати на зберігання до відповідних органів державної влади свій паспорт (паспорти) для виїзду за кордон, інші документи, що дають право на виїзд з України та в'їзд в Україну.

Такі обов'язки обумовлюються доведеністю існування ризиків, передбачених ч. 1 ст. 177 КПК України, та за своїм характером не є занадто обтяжливими для ОСОБА_4, будуть здатними запобігти спробам переховуватись від органів досудового розслідування та/або суду та знищення, приховування або спотворення будь-яких речей і документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення.

8. Обов'язки, передбачені ч. 5 ст. 194 КПК України, можуть бути покладені на підозрюваного на строк не більше двох місяців (ч. 7 ст. 194 КПК України).

Зі змісту ч. 4 ст. 176, ч. 7 ст. 194 та ч. 2 ст. 196 КПК України вбачається, що вказані норми наділяють слідчого суддю правом у період, коли досудове розслідування в рамках певного кримінального провадження ще триває (до його закінчення), вирішувати питання щодо обрання особі запобіжного заходу, але вони не обмежують тривалість застосування такого заходу строками досудового розслідування. Вказане питання регулюється ч. 7 ст. 194 КПК України, у відповідності до якої строк дії ухвали в частині покладення обов'язків, передбачених ч. 5 ст. 194 КПК України, не може становити більше двох місяців.

Крім того, за приписами ст. 203 КПК України ухвала про застосування запобіжного заходу припиняє свою дію після закінчення строку дії ухвали про обрання запобіжного заходу, ухвалення виправдувального вироку чи закриття кримінального провадження в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Строк, на який до підозрюваного може бути застосовано запобіжний захід, КПК України не обмежує строками досудового розслідування, у рамках якого особі обирається відповідний запобіжний захід, а тому ухвала про застосування до особи запобіжного заходу в частині покладення/продовження обов'язків, передбачених ч. 5 ст. 194 КПК України, може лишатися чинною і після закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні до настання однієї з обставин, наведених у ст. 203 КПК України. При цьому, судовий контроль за дотриманням прав підозрюваного у кримінальному провадженні продовжує здійснювати слідчий суддя, який в тому числі може приймати рішення щодо застосування та продовження строку застосування до підозрюваного запобіжних заходів.

Таким чином, враховуючи зазначені вище положення Кримінального процесуального кодексу України, слідчий суддя вважає, що термін дії обов'язків має бути визначений строком на два місяці.

9. При цьому, слідчий суддя вважає за необхідне відзначити, що відповідно до положень статті 198 КПК України, висловлені в ухвалі слідчого судді, за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, висновки щодо будь-яких обставин, які стосуються суті підозри, не мають преюдиціального значення для суду під час судового розгляду або для слідчого чи прокурора під час цього або іншого кримінальних проваджень.

На підставі наведеного, керуючись ст.ст. 131-132, 176-178, 182, 193-196, 205, 309, 372, 395 КПК України, слідчий суддя -

постановив:

Клопотання старшого детектива Національного бюро ОСОБА_7 про застосування запобіжного заходу у вигляді застави - задовольнити частково.

Застосувати стосовно підозрюваного ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , запобіжний захід у вигляді застави у розмірі 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, що в грошовому виразі становить 80 520 грн (вісімдесят тисяч п'ятсот двадцять гривень), зобов'язавши перебувати за кожною вимогою до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Сума застави може бути внесена підозрюваним або іншою фізичною або юридичною особою (заставодавцем) у розмірі, визначеному в цій ухвалі, у національній грошовій одиниці України на такий розрахунковий рахунок:

Вищий антикорупційний суд, код ЄДРПОУ [42836259](#),

номер рахунка за стандартом IBAN HOMEP_1 ,

призначення платежу: прізвище, ім'я, по батькові підозрюваного, кошти застави, згідно з ухвалою суду (номер справи, дата ухвали, назва суду).

Покласти на підозрюваного ОСОБА_4 такі обов'язки:

- 1) не відлучатися за межі м. Києва та Київської області без дозволу слідчого, прокурора;
- 2) повідомляти слідчого, прокурора про зміну свого місця проживання та місця роботи;
- 3) утримуватися від спілкування з ОСОБА_8 , ОСОБА_15 , ОСОБА_16 , ОСОБА_17 , ОСОБА_18 , ОСОБА_19 , ОСОБА_20 , ОСОБА_21 , ОСОБА_22 , ОСОБА_23 , ОСОБА_24 , ОСОБА_25 , ОСОБА_26 , ОСОБА_27 , ОСОБА_28 , ОСОБА_29 , ОСОБА_30 , ОСОБА_31 , ОСОБА_32 , ОСОБА_33 щодо обставин кримінального провадження поза межами слідчих та процесуальних дій;
- 4) здати на зберігання до відповідних органів державної влади свій паспорт (паспорти) для виїзду за кордон, інші документи, що дають право на виїзд з України та вїзд в Україну.

Термін дії обов'язків, покладених слідчим суддею, визначити строком на два місяці.

Контроль за виконанням ухвали покласти на прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора, який здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні № 52022000000000133 від 13.06.2022.

Роз'яснити підозрюваному ОСОБА_4 , що він не пізніше п'яти днів з дня застосування запобіжного заходу у вигляді застави зобов'язаний внести кошти на відповідний рахунок або забезпечити їх внесення заставодавцем та надати документ, що це підтверджує, слідчому, прокурору, суду. З моменту застосування запобіжного заходу у вигляді застави щодо особи, яка не тримається під вартою, в тому числі до фактичного внесення коштів на відповідний рахунок, підозрюваний, заставодавець зобов'язані виконувати покладені на них обов'язки, пов'язані із застосуванням запобіжного заходу у вигляді застави.

Копію ухвали вручити прокурору, підозрюваному, захисникам.

Ухвала може бути оскаржена безпосередньо до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом 5 днів з дня оголошення ухвали.

Ухвала суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги ухвала суду, якщо її не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції.

